

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

INTEGROVANÁ
STŘEDNÍ ŠKOLA
POLYGRAFICKÁ

VÝTVARNÁ KULTURA

20. Pop-art, Op-art a Konceptuální umění

www.isspolygr.cz

Vytvořil:
Lenka Tichá

Integrovaná střední škola polygrafická,
Brno, Šmahova 110
Šmahova 110, 627 00 Brno

Interaktivní metody zdokonalující edukaci na ISŠP
CZ.1.07/1.5.00/34.0538

9-Výtvarná kultura

DUM číslo: 20
Pop-art, Op-art a Konceptuální
umění

Škola	Integrovaná střední škola polygrafická, Brno, Šmahova 110
Ročník	2. ročník (SOŠ, SOU)
Název projektu	Interaktivní metody zdokonalující proces edukace na ISŠP
Číslo projektu	CZ.1.07/1.5.00/34.0538
Číslo a název šablony	III/2 Inovace a zkvalitnění výuky prostřednictvím ICT.
Autor	Mgr. Lenka Tichá
Tematická oblast	Výtvarná kultura – specifika kultury a písma
Název DUM	POP-ART, OP-ART a KONCEPTUÁLNÍ UMĚNÍ
Pořadové číslo DUM	20
Kód DUM	VY_32_INOVACE_20_VK_TI
Datum vytvoření	24. 5. 2013
Anotace	60. léta a reakce na období abstrakce, seznámení s dalšími směry, které se vrací ke skutečnosti, geometrii, ale i odmítnutí reálného obrazu a sochy, nástup intermediálních aktivit.

POP-ART

- zrodil se v polovině padesátých letech v moderní velkoměstské civilizaci – Spojené státy americké, Anglie
- je v opozici k abstrakci a vrátil se k figuraci a zobrazování předmětů
- mladí moderní umělci kritizovali abstraktní umění a jeho izolovanost od reality
- svoji pozornost věnovali běžnému životu a reklamě, která je intenzivně obklopovala
- inspirovali se také comicsem, science-fiction a kinoreklamou – plakáty
- prvním obrazem byla koláž anglického malíře [Richarda Hamiltona](#) nazvaná:
• „Co vlastně dělá naše dnešní příbytky tak odlišnými a sympatickými“
- byl vystaven v roce 1955 v Londýně, zde se poprvé vyslovil pojem [pop-art](#)
- nový směr mnohé šokoval a nepovažovali jej za umění, ale jen reklamu
- nejnepřítější technikou pop-artu je [koláž](#)

současná autorova počítačová varianta koláže

Integrovaná střední škola polygrafická,
Brno, Šmahova 110
Šmahova 110, 627 00 Brno

Interaktivní metody zdokonalující edukaci na ISŠP
CZ.1.07/1.5.00/34.0538

9-Výtvarná kultura

DUM číslo: 20
Pop-art, Op-art a Konceptuální umění
Strana: 3

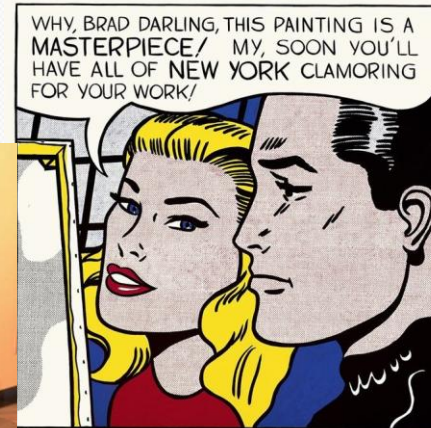
NEJVÝZNAMNĚJŠÍ PŘEDSTAVITELÉ

Roy Lichtenstein

vychází hlavně z obrazových seriálů a inspirace grafickými ilustracemi a comicsem
zvětšoval je do velkých formátů i s rastrem a legendou ve formě „obláčku“

Andy Warhol

v obrazech používá série fotografií na opakující se téma
pracuje technikou serigrafie
skládá série obrazů s banálními věcmi každodenního života
srážky automobilů nebo slavné tváře, konzervy...

OP- ART

- Op-art op – optické, art – umění, využívá nedokonalosti lidského oka, které lze oklamat
 - dosáhnout dojmu pohybu, zrcadlení, prostoru a další pozoruhodné efekty a zrakové klamy
 - vznikl v 60. letech 20. století a je jedním z proudů geometrické abstrakce
 - je velmi oblíbeným uměleckým projevem , který má optické a vizuální zvláštnosti, dojem pohybu a prostoru
 - op-art je opakem lyrické abstrakce a je tvořen bez emocí a citů
 - je přesně prokalkulován a vypočítán a řídí se fyziologickými zákony zrakových vjemů
- nejvýznamnější představitelé:**

Victor Vasarely maďarský malíř žijící v Paříži, typický představitel Op-artu

KONCEPTUÁLNÍ UMĚNÍ

- v 60. a 70. letech umělci stále více odmítají klasickou formu závěsného obrazu a sochy
- vlivem modernizace médií vznikají intermediální akce, kde závisí hlavně na myšlence a konceptu
- realizace už není tak důležitá, někdy je i neproveditelná, existuje jen projekt
- umělci pracují často přímo ve výstavní síni s pískem, kamenem, drátem, vlnou i dalšími materiály
- tak zvané dočasné ozvláštnění prostředí – **enviroment** /invajrment – prostředí

Andy Goldsworthy

- umělci odcházejí i do přírody, aby ji výtvarně přetvářeli
- tomu se říká **land-art** – zemní umění
- umělci často potřebovali buldozery, bagry, dynamit....
- dokladem zůstávají jen fotografie a film
- nejvýznamnější dílo vytvořil **Robert Smithson**
- je to **Spirálová hráz** v Utahu, Amerika

Christo Javacheff umělec bulharského původu

Integrovaná střední škola polygrafická,
Brno, Šmahova 110
Šmahova 110, 627 00 Brno

Interaktivní metody zdokonalující edukaci na ISŠP
CZ.1.07/1.5.00/34.0538

9-Výtvarná kultura

DUM číslo: 20
Pop-art, Op-art a Konceptuální umění
Strana: 6

Christo Javacheff

Reichstag, Berlin, 1995

Integrovaná střední škola polygrafická,
Brno, Šmahova 110
Šmahova 110, 627 00 Brno

Interaktivní metody zdokonalující edukaci na ISŠP
CZ.1.07/1.5.00/34.0538

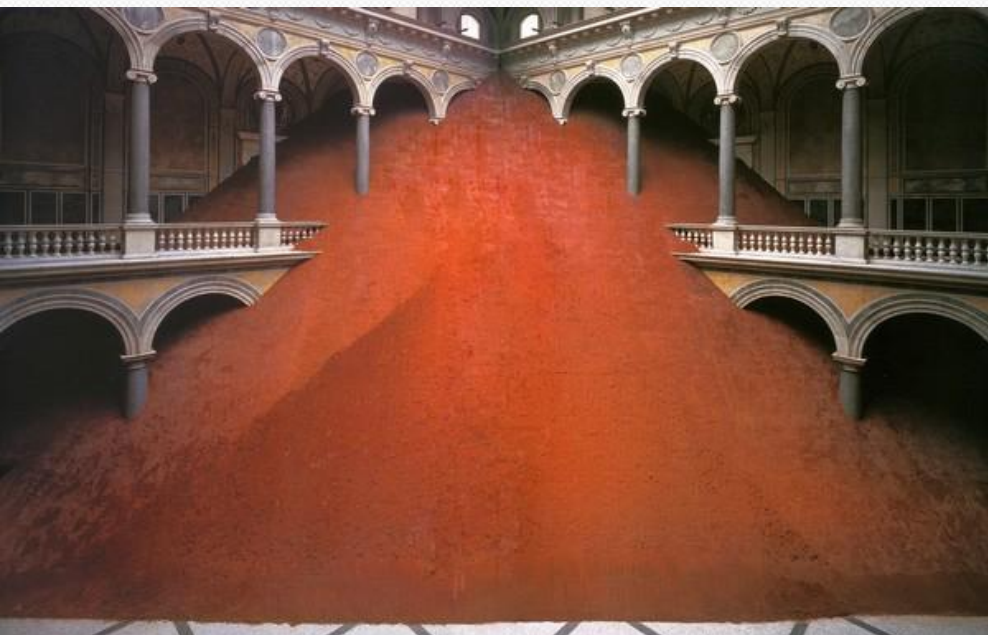

1983 Miami, Florida

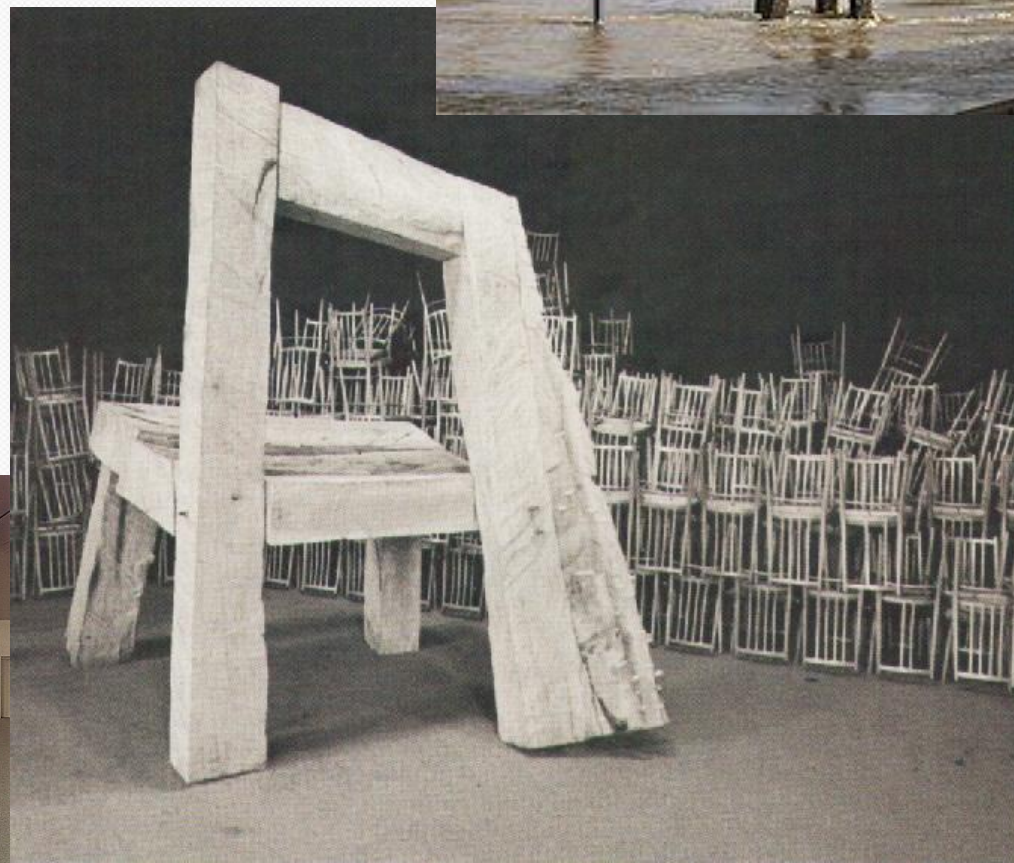
DUM číslo: 20
Pop-art, Op-art a Konceptuální umění
Strana: 7

9-Výtvarná kultura

u nás i ve světě je známá autorka
v první polovině 80. let upoutala pozornost

Magdalena Jetelová
cyklem "židlí" a "schodů"

Domestikace pyramid

Integrovaná střední škola polygrafická,
Brno, Šmahova 110
Šmahova 110, 627 00 Brno

Interaktivní metody zdokonalující edukaci na ISŠP
CZ.1.07/1.5.00/34.0538

9-Výtvarná kultura

DUM číslo: 20
Pop-art, Op-art a Konceptuální umění
Strana: 8

KINETICKÉ UMĚNÍ

- velké rozšíření hlavně na počátku 50. letech
- slovo **mobil** – závěsné umělecké dílo se objevilo již v dadaismu – Duchamp
- je to umělecká činnost, která využívá různých zdrojů pohybu
- od jednoduchých po složitá technická zařízení
- **kinetické umění** vychází z fyzikálních zákonů a z dynamiky v přírodě
- počítá se například s větrem nebo účinky magnetického pole
- počítá se jak s působením světla a jeho prolínání s pohybem
- působí i další efekty jako účinky plynů a rtuťových par
- nejvýznamnější autor mobilů je **Alexander Calder**

mobil

stabil

Mechanický kůň

AKČNÍ UMĚNÍ

výtvarný trend, který jde proti všem tradicím

zahrnuje několik směrů, mají společnou podstatu, samotná akce je důležitější než dílo

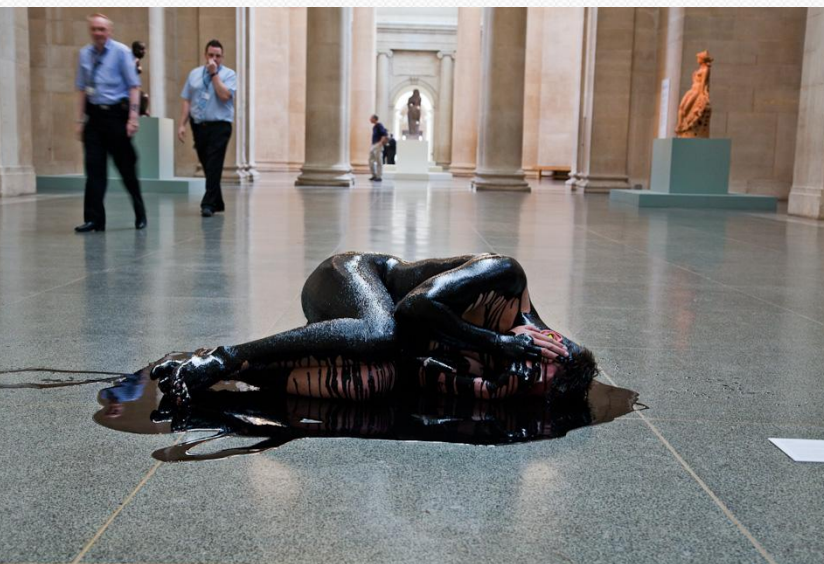
body-art, happening, performance

jsou kombinací výtvarného umění i divadla, kde divák se sám často stává tvůrcem

Performance má charakter více soukromý a neveřejný, zaznamenaný na filmu nebo fotografii

konceptuální umění se ani nesnaží vytvořit definitivní dílo

jde jen o koncepci – myšlenku, kterou si divák dotvoří sám

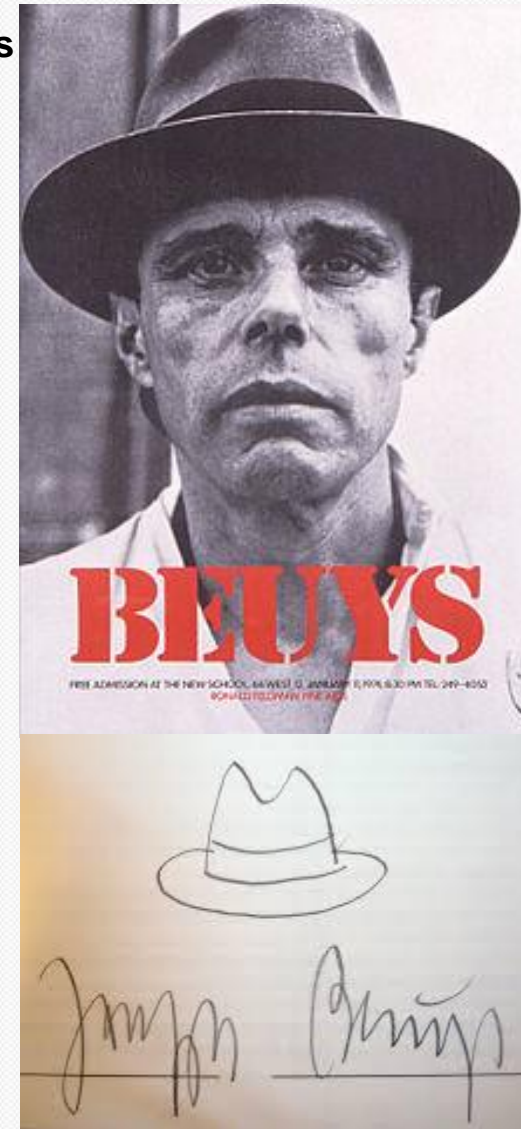
Integrovaná střední škola polygrafická,
Brno, Šmahova 110
Šmahova 110, 627 00 Brno

Interaktivní metody zdokonalující edukaci na ISŠP
CZ.1.07/1.5.00/34.0538

9-Výtvarná kultura

DUM číslo: 20
Pop-art, Op-art a Konceptuální umění
Strana: 10

nejvýznamnější představitel [Joseph Beuys](#)
prováděl jak happening tak performance, od roku 1963 spolupracuje s hnutím Fluxus
využívá při tvorbě svobodu, hravost, humor
snaží se o zrušení hranic mezi jednotlivými druhy umění
pracují s vizuální poezií, grafickou hudbou

Integrovaná střední škola polygrafická,
Brno, Šmahova 110
Šmahova 110, 627 00 Brno

Interaktivní metody zdokonalující edukaci na ISŠP
CZ.1.07/1.5.00/34.0538

9-Výtvarná kultura

DUM číslo: 20
Pop-art, Op-art a Konceptuální umění
Strana: 11

ABSTRAKTNÍ A AKČNÍ UMĚNÍ U NÁS

v 60. letech byl osobností českého akčního umění **Milan Knížáka** a skupina **Aktual** v oblasti takzvaného neoficiálního umění se snaží umělci udržet kontinuitu s evropským uměním probíhají akce, **happenings** a **performance**

akce provádějí osobnosti neoficiálního umění: **Zorka Ságlová** a **Eugen Brikcius**

v 70. a 80. letech je mnoho umělců zaměřeno na český body-art a performance

hlavní osobnosti: **P. Štembera**, **J. Mičoch**, **K. Miler**, **J. Kovanda** **T. Ruller**

výstavní akce neoficiálního českého umění na počátku 80. let jsou dnes známé pod názvem „šedá zóna“

další neoficiální skupiny se skrývaly pod názvy:

„Malostranské dvorky, Štvanice, Chmelnice atd., informace si předávají tzv. „Samizdatovou činností“

Vladimír Boudník byl předchůdcem akčního umění

první akce uskutečňoval v ulicích, domalovával tvary oprýskaných zdí

Milan Knížák

se stal v polovině 60. let „ředitelem pro Východ“ v mezinárodním hnutí [Fluxus](#) patří k předním představitelům českého akčního umění 60. let **akci, happening, veřejnou exhibici** považoval za nejlepší prostředek dokumentace dobových fotografií dokládají společenský či umělecký význam

Integrovaná střední škola polygrafická,
Brno, Šmahova 110
Šmahova 110, 627 00 Brno

Interaktivní metody zdokonalující edukaci na ISŠP
CZ.1.07/1.5.00/34.0538

9-Výtvarná kultura

DUM číslo: 20
Pop-art, Op-art a Konceptuální umění
Strana: 13

ZDROJE

ČERNÁ, Marie. *Dějiny výtvarného umění*. ISBN 9788085970746.

ODEHNALOVÁ, Alena. PHDR. ALENA ODEHNALOVÁ.

Vybrané kapitoly z dějin kultury. 1. vyd. Brno: CERM, 1997, 212 s. ISBN 80-720-4058-8.

Richard Hamilton. [online]. 31. 7. 2008. [cit. 2013-12-20]. Dostupné z:

http://www.artmuseum.cz/umelec.php?art_id=294

Pop Art. [online]. 9. 6. 2009. [cit. 2013-12-20]. Dostupné z: http://www.artmuseum.cz/smery_list.php?smer_id=90

Koláž. [online]. [cit. 2013-12-20]. Dostupné z: <http://www.vytvarnavychova.sk/techniky/kolaz/31-kolaz>

Vtipy krále absurdity, parodie a pop artu ovládly Tate 17:40 | 21.2.2013 |. [online]. [cit. 2013-12-20]. Dostupné z:

<http://aktualne.centrum.cz/kultura/umeni/clanek.phtml?id=772084>

ANDY WARHOL. [online]. ©Viktorie Dostálová|2010. [cit. 2013-12-20]. Dostupné z:

<http://www.warhol.wz.cz/obrazy.html>

VICTOR VASARELY Napsal Andrea Macáková (») v sobotu 4. 12. 2010. [online]. [cit. 2013-12-20]. Dostupné z:

http://andrea-blog.blogger.cz/_/VICTOR-VASARELY

Kinetické umění. [online]. 9. 6. 2009. [cit. 2013-12-20]. Dostupné z:

http://www.artmuseum.cz/smery_list.php?smer_id=73

Dokumentární / Životopisný Francie, 2009, 51 min

23. května 2013 Joseph Beuys – avantgardista, hrdina, modla. [online]. [cit. 2013-12-20]. Dostupné z:

http://www.rozhlas.cz/mozaika/zahranicni/_zprava/joseph-beuys-avantgardista-hrdina-modla--1215567

Fluxus. [online]. 9. 10. 2007. [cit. 2013-12-20]. Dostupné z:

http://www.artmuseum.cz/smery_list.php?smer_id=123